

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Obdo/20/2024
Identifikačné číslo spisu:	1509211560
Dátum vydania rozhodnutia:	22.12.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivana Nemčeková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1509211560.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a členiek senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a JUDr. Lenky Praženkovej, v spore žalobcu Delta - B spol. s r.o., so sídlom Nám. Ľ. Štúra 2, 811 02 Bratislava, IČO: 31 343 155, zastúpeného advokátom Mgr. Vladimírom Šlégerom, so sídlom Letná 567/4, 927 01 Šaľa, IČO: 42 204 038, proti žalovanému S. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom J., o zaplatenie 2 788 289,19 eur s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. B5-29Cb/195/2009 (pôvodne na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 29Cb/195/2009), o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2Cob/214/2020-1414 zo dňa 21.11.2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2Cob/214/2020-1414 zo dňa 21.11.2023 vo výrokoch I. a III. a rozsudok Okresného súdu Bratislava V č. k. 29Cb/195/2009 - 1256 zo dňa 21.02.2019 z r u š u j e a v r a c i a vec v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie Mestskému súde Bratislava III.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V (aktuálne Mestský súd Bratislava III; ďalej tiež „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 29Cb/195/2009-1256 zo dňa 21.02.2019 žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca sa domáhal zaplatenia sumy 2 788 289,19 eur s príslušenstvom titulom náhrady škody, ktorú mu mal spôsobiť žalovaný porušením povinností konateľa pri výkone svojej pôsobnosti. Žalobca uviedol, že žalovanému bola vyplatená odmena súhrnne 18 000 000 Sk (597 490,54 eur) na základe rozhodnutia jeho otca, ktorý v tom čase vykonával funkciu riaditeľa žalobcu, avšak bez schválenia odmeny konateľa valným zhromaždením žalobcu, t.j. v rozpore s § 125 ods. 1 písm. f) zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej tiež „ObZ“). Ďalej žalovaný z pozície konateľa v roku 2005 udelil a zabezpečil vyplatenie odmien riaditeľovi spoločnosti (otcovi žalovaného) 11 000 000 Sk, ekonómke

žalobcu 2 000 000 Sk, obchodnej manažérke žalobcu 3 000 000 Sk, obchodnému manažérovi žalobcu (bratovi žalovaného) 7 000 000 Sk. V roku 2006 žalovaný udelil a umožnil vyplatenie odmien riaditeľovi spoločnosti 15 000 000 Sk, ekonómke žalobcu 4 000 000 Sk, obchodnej manažérke žalobcu 4 000 000 Sk, sebe ako obchodnému manažérovi 10 000 000 Sk, svojmu bratovi ako obchodnému manažérovi 10 000 000 Sk a ostatným zamestnancom súhrnne 120 000 Sk. V roku 2007 žalovaný umožnil vyplatenie odmien ekonómke žalobcu 1 000 000 Sk, obchodnej manažérke žalobcu 1 500 000 Sk, sebe ako obchodnému manažérovi žalobcu 2 000 000 Sk, svojmu bratovi ako obchodnému manažérovi žalobcu 1 500 000 Sk a ostatným zamestnancom 50 000 Sk. Uvedené je podľa názoru žalobcu v rozpore s § 135a ods. 1 ObZ, vzhľadom na pomer zisku žalobcu k vyplateným odmenám za posudzované obdobie. Žalobca konkretizoval, že v roku 2005 dosiahol zisk spoločnosti hodnotu 19 137 000 Sk a vyplatené odmeny predstavovali hodnotu 16 000 000 Sk, za rok 2006 došlo k vyplateniu odmien otcovi žalovaného 15 000 000 Sk, pričom zisk spoločnosti v tomto roku dosiahol 25 038 000 Sk a za rok 2007 došlo k vyplateniu odmien otcovi žalovaného vo výške 6 000 000 Sk, pričom zisk spoločnosti v tomto roku dosiahol 20 017 000 Sk.

3. Po vykonaní dokazovania k existencii uplatneného nároku súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca nepreukázal žalovanú výšku a existenciu škody a žalobu zamietol. Pritom za podstatné považoval to, že predložené výpisy z účtu žalobcu nekorešponujú s údajmi uvedenými v žalobe, jej petite a súčasne nepovažoval za preukázané, že ide skutočne o účty spomínaných osôb (konateľa, resp. zamestnancov žalobcu), ako aj to, že nie je zrejmé, ktoré z platieb predstavujú vyplatené odmeny a ktoré predstavujú vyplatenú mzdu, resp. iné finančné nároky.

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej tiež „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 2Cob/214/2020 - 1414 zo dňa 21.11. 2023 tak, že prvým výrokom rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, druhým výrokom zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania a tretím výrokom priznal žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Odvolací súd uviedol, že sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o neunesení dôkazného bremena žalobcom, ktorému sa nepodarilo v konaní preukázať výšku škody, teda čo predstavovali jednotlivé vyplatené sumy, keď výška žalobcom uplatnených nárokov korešponduje s rozhodnutiami o vyplatení odmien, avšak nie so skutočne vyplatenými finančnými prostriedkami, ktoré (podľa výpisu z účtu žalobcu) reálne vyplatené boli. Žalobca ani v odvolacom konaní nepreukázal, ktoré z vyplatených súm boli vyplatené titulom odmien a ktoré titulom mzdy, podielu na zisku a reálne komu boli vyplatené. Odvolací súd zhrnul, že žalobcovi sa v konaní nepodarilo preukázať, akú skutočnú škodu mal žalovaný prípadným porušením svojich povinností konateľa spoločnosti spôsobiť.

5. Proti I. výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie a proti súvisiacemu III. výroku o nároku na náhradu trov konania podal žalobca (ďalej tiež „dovolateľ“) dovolanie, ktorým sa domáhal zrušenia napadnutých rozhodnutí súdov nižších inštancií a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania z dôvodov podľa § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej tiež „CSP“) a podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

6. Dovolanie v časti podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľ odôvodnil tvrdením, že súdy nižších inštancií v dôsledku porušenia prejednávacej zásady ustálili skutkové zistenia v rozpore so zhodným tvrdením strán sporu a porušením zásady rovnosti strán súdy sami doplnili skutkovú argumentáciu na podporu záverov, ktoré žalovaný ani žalobca netvrdili. K tvrdenej vade zmätočnosti malo dôjsť aj v dôsledku toho, že súdy nižších inštancií zamietli uplatnený nárok v celom rozsahu, napriek tomu, že v konaní boli preukázané nároky žalobcu vo väčšom (než žalovanom) rozsahu. Ďalej namietal, že súdy nižších inštancií nesprávne zaťažili žalobcu dôkazným bremenom ohľadne preukazovania rozhodujúcej skutočnosti, a že závery súdov nižších inštancií sú nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť odôvodnení daných rozhodnutí. Taktiež namietal porušenie jeho procesných práv v súvislosti s vyhlásením napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

7. Dovolateľ v súvislosti s prípustnosťou dovolania podľa § 420 písm. f) CSP konkretizoval, že k porušeniu prejednávanej zásady došlo v dôsledku toho, že súdy nižších inštancií v rozpore s § 186 ods. 2 CSP nevychádzali pri zisťovaní skutkového stavu zo zhodných tvrdení strán sporu, keďže žalovaný počas celého konania prijatie a vyplatenie odmien nepoprel procesne relevantným spôsobom, ale vyplatenie odmien výslovne potvrdil na pojednávaní z 31.03.2011. Podľa dovolateľa o vyplatení odmien neexistujú dôvodné pochybnosti, ktoré by mohli viesť k iným skutkovým záverom súdov nižších inštancií, keďže na také okolnosti vo svojich rozhodnutiach nepoukázali a ani žalovaný žiadne dokazovanie v tomto smere nenavrhol. K námietke porušenia princípu rovnosti strán dovolateľ uviedol, že súdy nižších inštancií z vlastnej iniciatívy konštatovali (ods. 57 odôvodnenia prvoinštančného rozsudku a ods. 30 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu), že nebolo preukázané, ktoré z peňažných súm boli vyplatené z titulu odmien a ktoré z iných titulov, napr. mzda alebo podiel na zisku, pričom takúto obranu proti uplatnenému nároku žalovaný v konaní sám nevzniesol. Odvolací súd sa taktiež nezaoberal podstatnou odvolacou námietkou o porušení ustanovení o dokazovaní zo strany súdu prvej inštancie, nakoľko sa iba stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie bez toho, aby na podstatné námietky reagoval.

8. Podľa dovolateľa došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces aj v dôsledku toho, že súdy nižších inštancií žalobe nevyhoveli napriek tomu, že svoj nárok preukázal vo väčšom rozsahu, ako uplatňoval; v tejto súvislosti citoval ods. 56 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie. K uneseniu dôkazného bremena dovolateľ poukázal na ods. 51 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, kde je uvedené, že výška uplatneného nároku korešponduje s rozhodnutiami o vyplatení odmien. Je teda zrejmé, že žalovaná suma predstavuje skutočnú výšku vyplatených odmien. Preto nebolo možné zamietnuť žalobu z dôvodu neunesenia dôkazného bremena ohľadom výšky škody. Dovolateľ zdôraznil, že ak sa súdu javila podaná žaloba nezrozumiteľná z dôvodu, že skutkové tvrdenia nekorešpondovali s výškou uplatneného nároku v petite žaloby, mal postupom podľa § 129 CSP žalobcu vyzvať na odstránenie týchto väd. Dovolateľovi sa v dôsledku uvedeného procesného postupu javí napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako prekvapivé rozhodnutie, čím došlo aj k porušeniu čl. 46 zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústava“).

9. Dovolateľ označil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu ako nepreskúmateľné. Podľa neho súdy nižších inštancií bez vykonania potrebného dokazovania vyvodili nelogický záver, že škoda na strane žalobcu nevznikla, resp. nebola preukázaná. Tiež nie je zrejmé, na základe čoho dospeli k záveru, že vyplatené sumy nenapĺňajú atribúty škody. Zdôraznil, že na to, aby súdy vyplatené sumy odmien nepovažovali za škodu, museli by najskôr vykonať dokazovanie, ktoré by preukazovalo dôvodnosť obrany žalovaného, k čomu však nedošlo.

10. V dôsledku procesného postupu odvolacieho súdu malo taktiež dôjsť k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces z dôvodu, že dovolateľovi bolo znemožnené zúčastniť sa verejného vyhlásenia rozsudku. Dovolateľ tvrdil, že mu nebolo doručené oznámenie o mieste a čase verejného vyhlasovania rozsudku a takéto oznámenie nie je ani súčasťou elektronického spisu. V súvislosti s uvedenou námietkou dovolateľ citoval uznesenie NS SR z 12.07.2012, sp. zn. 3MCdo/16/2011 a nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústavný súd“ alebo „ÚS SR“), sp. zn. II. ÚS 85/2002. Vo vzťahu k tvrdenému porušeniu oznamovacej povinnosti zo strany odvolacieho súdu, dovolateľ tiež namietal, že zápisnica z verejného vyhlásenia dovolaním napadnutého rozsudku bola do spisu založená až dodatočne, po uskutočnení viacerých iných úkonov súdu, pričom zápisnica bola dodatočne pozmenená.

11. Podľa dovolateľa súdy nižších inštancií uplatnený nárok taktiež nesprávne kvalifikovali, čím popri nepreskúmateľnosti dovolaním napadnutého rozsudku došlo aj k vade konania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. V tejto súvislosti poukázal na závery uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „NS SR“) zo dňa 24.05.2022, sp. zn. 5Obdo/8/2021 (publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod č. R 20/2023), podľa ktorého: „Výplatenie odmeny a prémie zamestnancovi úpadcu má charakter právneho úkonu, ktorému možno odporovať žalobou o neúčinnosť právneho úkonu podľa § 57 a nasl. zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii.“ Preto ak takému úkonu možno odporovať, nepochybne ho možno vyhlásiť za

neplatný. Dovolateľ ďalej uviedol, že právnym základom nároku uplatneného voči žalovanému z titulu jemu vyplatených odmien konateľa bolo bezdôvodné obohatenie, keďže tieto odmeny mu boli vyplatené na základe právneho úkonu neplatného podľa § 39 OZ v spojení s § 1 ods. 2 ObZ, pre rozpor s § 125 písm. f) ObZ (bez súhlasu valného zhromaždenia). Dovolateľ poukázal aj na uznesenie NS SR zo dňa 26.11.2020, sp. zn. 2Obdo/44/2020 (R 63/2021) v súvislosti s neprípustnosťou spoločného konania za spoločnosť prokuristom a konateľom. Namietal, že odmeny boli vyplatené na základe splnomocnenia udeleného žalovaným svojmu otcovi, ktorým žalovaný preniesol svoje konateľské oprávnenia. Uvedená situácia vyvolala stav, kedy za žalobcu konali súčasne dvaja konatelia, hoci reálnym konateľom bol výlučne žalovaný. Rovnako tak dovolateľ namietal rozpor právneho úkonu vyplatenia odmien s dobrými mravmi a poctivým obchodným stykom, v dôsledku čoho ide o absolútne neplatný právny úkon. Keďže sudy nižších inštancií vec nesprávne právne kvalifikovali, došlo k odklonu od ustálenej súdnej praxe dovolacieho súdu vyjadrenej v uznesení NS SR zo dňa 22.09.2010, sp. zn. 5Cdo/196/2009, z ktorého vyplýva, že súd nie je viazaný právnym názorom účastníka a je povinný posúdiť vec podľa tých právnych noriem, ktoré na tvrdený a súdom zistený skutkový stav dopadajú.

12. K dovolaniu sa vyjadril žalovaný a navrhol ho ako neprípustné odmietnuť (§ 447 CSP), resp. ako nedôvodné zamietnuť (§ 448 CSP). Vyjadril sa k jednotlivým argumentom dovolateľa a uviedol, že prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 CSP v tomto prípade daná nie je. Okrem iného zdôraznil, že podmienky pre vykonané verejné vyhlásenie rozsudku odvolacím súdom boli splnené a napadnutý rozsudok je aj čo do odôvodnenia preskúmateľný. Uplatnené nároky žalobca nepreukázal, pretože dôkazy a vyjadrenia žalovaného svedčia o vyplatení odmien „v iných termínoch a iných sumách než si uplatnil žalobca.“ Žalobca neunesol dôkazné bremeno na preukázanie škody a sudy správne rozhodli, že mu nárok nevznikol. Žalobca spojil viaceré vyplácané sumy z nepreukázaných dôvodov tak, aby výsledná suma korešpondovala so sumou uplatnenou v žalobe, ide však v podaní z 21.05.2018 o iné, nové nároky na náhradu škody, ktoré žalobca doteraz nepožadoval a sú už premlčané. Sudy vo vzťahu k § 135a ObZ dôkazné bremeno medzi stranami rozložili správne. Prípadné nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti (R 24/2017), pričom k tejto namietanej vade dovolateľ neformuloval žiadnu právnu otázku, ani nekonkretizoval judikatórny odklon pre prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Škoda, ktorú si uplatnil žalobca „nikdy nevznikla“, odmeny podľa špecifikácie v žalobe „nikdy neboli vyplatené“ a už nesplnenie tejto podmienky zakladá zamietnutie žaloby. Ak by aj valné zhromaždenie nerozhodlo o odmeňovaní konateľa, má tento nárok na odmenu obvyklú. Odmeny ostatným osobám boli vyplatené na základe rozhodnutia oprávnenej osoby a odmena pre riaditeľa spoločnosti (V. B. st.) odrážala primerane jeho mieru prínosu k hospodárskym výsledkom, „ktoré životne záviseli od osobných výkonov riaditeľa.“ Oprávnenie riaditeľa spoločnosti vyplácať odmeny vyplývalo z § 15 ods. 1 ObZ a tiež z udeleného splnomocnenia. Žalovaný prijal odmeny dobromyseľne, ich výška nevybočovala z rámca odmien za rok 2004 schválených valným zhromaždením, kedy ešte žalovaný konateľom nebol. Všetky odmeny boli vyplácané za obchodnú a prevádzkovú činnosť, za dojednanie kľúčových obchodov a ich výška zohľadňovala mieru pričinenia jednotlivých odmenených osôb za kľúčové obchody.

13. Dovolateľ vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného v zásade zotrval na dôvodoch podaného dovolania.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „dovolací súd“), po zistení, že dovolanie podal včas žalobca, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP veta pred bodkočiarkou), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k záveru o prípustnosti ako aj dôvodnosti dovolania v časti podľa § 420 písm. f) CSP.

K prípustnosti a dôvodnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP

15. Podľa § 420 písm. f) CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý

proces. Uvedené ustanovenie zakladá prípustnosť a súčasne dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany ako dôsledok nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Relevantnými znakmi, charakterizujúcimi procesnú vadu v zmysle tohto ustanovenia, sú zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva.

16. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

17. Dovolateľ prípustnosť ako aj dôvodnosť dovolania v zmysle úpravy obsiahnutej v § 420 písm. f) CSP vyvodzoval z toho, že mu ako žalobcovi odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. K tvrdenej vade malo dôjsť najmä v dôsledku toho, že odvolací súd sa riadnym spôsobom nevysporiadal s argumentáciou obsiahnutou v odvolaní, čím nedošlo k náprave väd, ktorými bolo predmetné konanie pred súdom prvej inštancie zaťažené. Dovolateľ namietal porušenie ustanovení § 151 CSP, § 185 ods. 2 CSP veta za bodkočiarkou a § 186 ods. 2 CSP, keďže súdy nižších inštancií nevychádzali zo zhodných tvrdení strán sporu a z nesporných skutkových tvrdení žalobcu, napriek tomu, že tieto neboli zo strany žalovaného účinne popreté. Dovolateľ súčasne tvrdil, že v konaní nebol daný procesný dôvod na zamietnutie žaloby z dôvodu neunesenia dôkazného bremena ohľadom výšky škody, nakoľko k jej preukázaniu zo strany žalobcu de facto došlo a v prípade, že sa súdu javila žaloba nezrozumiteľná resp. neurčitá, mal žalobcu vyzvať na odstránenie týchto väd postupom podľa § 129 CSP. Vo vzťahu k argumentu o nedôvodnom zamietnutí žaloby dovolateľ uviedol, že nakoľko žalovaný nespochybnil účel a výšku vyplatených odmien dotknutým osobám, súdy nižších inštancií mali považovať túto skutočnosť za preukázanú, v dôsledku čoho žalobca nemal byť zaťažovaný dôkaznou povinnosťou vo vzťahu k už preukázaným tvrdeniam. Podľa názoru dovolateľa je rozhodnutie odvolacieho súdu vnútorne rozporné a neposkytuje odpovede na otázky zásadného právneho významu pre rozhodnutie vo veci. Predmetné rozhodnutia sú nepreskúmateľné, súdy nižších inštancií vychádzali výlučne z nepreukázania výšky škody, pričom žalobu zamietli z dôvodu nepreukázania samotného vzniku škody, hoci jej vznik vôbec neskúmali. Pritom oba súdy nižších inštancií na jednej strane uviedli, že výška uplatnených nárokov zodpovedá predloženým rozhodnutiam o vyplatení odmien, na druhej strane však konštatovali, že nekorešponduje so skutočne vyplatenými finančnými prostriedkami z účtu žalobcu. Súčasne uzavreli, že žalobca nepreukázal, ktoré z vyplatených súm boli titulom odmien a ktoré titulom mzdy, podielu na zisku a komu boli skutočne vyplatené, čo však sám žalovaný ani nenamietal.

18. Podľa § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

19. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

20. Podľa § 387 ods. 3 CSP, odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

21. Podľa dovolacieho súdu je zrejmé, že sudy nižších inštancií dospeli k záveru o neunesení dôkazného bremena žalobcu vo vzťahu k preukázaniu výšky škody ako aj jej vzniku. Z odôvodnení predmetných rozsudkov však nevyplýva, na základe akých skutočností dospeli k záveru, že žalobca nepreukázal ani samotný vznik škody. Súd prvej inštancie uviedol, že žalobca nepreukázal vznik škody, nakoľko v konaní nepreukázal, čo predstavovali skutočne vyplatené finančné prostriedky, resp. z čoho pozostávajú jednotlivé sumy uplatnenej žalobou. Pritom konštatovanie, že predmetné sumy mohli byť vyplatené (aj) titulom mzdy alebo podielu na zisku, zostalo len v hypotetickej rovine, ide o domnienku súdu, bez opory v argumentácii strán, vo vykonanom dokazovaní a bez riadneho odôvodnenia v napadnutom rozhodnutí. Dovolateľ v prvoinštančnom konaní v rámci produkovania dôkazov k ním tvrdenému skutkovému stavu okrem iného predložil rozhodnutia o priznaní odmien dotknutým osobám a výpisy z bankového účtu žalobcu, pričom oba sudy nižších inštancií pre nezrovnalosti medzi týmito dôkazmi čo do priznaných a vyplatených peňažných súm z hľadiska ich výšky, dospeli k záveru o nedôvodnosti žaloby ako celku a nezaoberali sa tým, či dovolateľ nepreukázal aspoň časť uplatneného nároku (v prekrývajúcej časti týchto súm). Súčasne, čo do priznaných odmien a vyplatených súm, v právnej rovine oba sudy vôbec nerozlišovali medzi postavením a odmeňovaním žalovaného ako konateľa a vyplatením jeho odmeny bez súhlasu valného zhromaždenia a súbežným postavením a odmeňovaním žalovaného (čo by obchodného zástupcu) a tiež postavením a odmeňovaním ostatných osôb ako zamestnancov (riaditeľ, obchodní zástupcovia, ekonóm) žalujúcej obchodnej spoločnosti. Tiež je potrebné uviesť, že žalobou bola uplatnená suma 2 788 289,19 eur ako celok, hoci žalobca v petite túto sumu rozdelil na viacero častí v súvislosti s uplatneným nárokom aj na úroky z omeškania za konkrétne obdobia omeškania. Nepreukázanie určitej časti žalovanej sumy v rozsahu a spôsobom stanoveným v petite žaloby môže mať v tomto prípade vplyv na posúdenie nároku na úroky z omeškania za určité časové obdobie a z určitej istiny, všetko podľa rozsahu preukázania skutočne vyplatených súm v porovnaní so žalobným petitom.

22. Podľa ustálenej judikatúry najvyššieho súdu nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP paušálne tvrdenie o nedostatočne zistenom skutkovom stave, nevykonaní všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávnom vyhodnotení niektorého dôkazu (3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 8 Cdo 187/2017). Súlad tohto právneho názoru s ústavou posudzoval ústavný súd napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017, pričom nedospel k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti. Na druhej strane zásadám spravodlivého procesu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd zodpovedá požiadavka, aby súdmi urobené skutkové zistenia a prijaté závery boli riadne (dostatočne) a zrozumiteľne (logicky) odôvodnené. V práve na spravodlivý proces je obsiahnutá aj ďalšia ústavná zásada (čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 6 CSP), a to „rovnosť zbraní“ v civilnom konaní, ktorá všeobecne zahŕňa tiež rovnosť bremien, ktoré sú na strany sporu kladené a ktoré nesmie byť neprimerané (IV. ÚS 468/2018).

23. „Zo zásady voľného hodnotenia dôkazov vyplýva, že na nesprávnosť hodnotenia dôkazov možno usudzovať len zo spôsobu, akým súd hodnotenie vykonal. Ak nemožno v tomto smere vyčítať súdu žiadne pochybenia (napr. že výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá pravidlám logického myslenia, alebo že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dokazovania nevyplynuli alebo opomenul rozhodné skutočnosti, ktoré vyšli v konaní najavo), potom nie je ani možné polemizovať z jeho skutkovými závermi, napr. namietat, že súd mal uveriť inému svedkovi, že niektorý dôkaz nie je pre skutkové zistenie dôležitý, že z vykonaných dôkazov vyplýva iné skutkové zistenie a pod. to znamená, že hodnotenie dôkazov a teda ani skutkové zistenia ako výsledok z iných, než vyššie uvedených dôvodov nemožno dovolaním úspešne napadnúť“ (rozsudok NS SR sp. zn. 6 M Cdo 1/2010 z 28.02.2011).

24. Ako už bolo povedané vyššie, pri preskúmaní vecí v rozsahu dovolacích dôvodov, je dovolací súd v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho ustálil odvolací súd a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (I. ÚS 6/2018). V danom prípade dovolací súd práve prieskumom dovolateľom namietaného procesu zisťovania skutkového stavu vo veci zistil, že súd prvej inštancie zjavne opomenul riadne postupovať podľa § 191 ods. 1 CSP, podľa ktorého dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na

všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Zákon vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov a táto zásada znamená, že záver, ktorý si sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu, pričom hodnotiaci úvaha súdu musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a výsledok hodnotenia dôkazov má byť súčasťou rozsudku. To však v danom prípade nebolo v odôvodnení dotknutých rozhodnutí oboch súdov nižších inštancií dostatočne a presvedčivo vysvetlené.

25. Podľa ústavného súdu o arbitrárne rozhodnutie ide vtedy, ak je svojvoľné. Arbitrárnosť môže mať v súdnych rozhodnutiach rôznu podobu. Môže ísť o extrémny nesúlads právnych záverov s vykonaným dokazovaním, alebo môže ísť o taký výklad zákona, ktorý nemá oporu v medziach rozumného a prípustného výkladu zákona. Arbitrárnosť môže tiež spočívať v takom hodnotení dôkazov, ktoré je vykonané bez akéhokoľvek akceptovateľného racionálneho základu tak, že z nich pri žiadnej možnej interpretácii nevyplývajú prijaté skutkové závery. Arbitrárnosť teda znamená interpretačný excés. Arbitrárne rozhodnutie je spravidla spojené s nedostatočným odôvodnením, avšak nemusí to tak byť nevyhnutne. ... Arbitrárne rozhodnutie predstavuje zásah do práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces. (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 9. júna 2020, sp. zn. I. ÚS 51/2020, bod 37).

26. V súvislosti s preukazovaním výšky škody súd prvej inštancie uviedol, že výška uplatnených nárokov v petite žaloby korešponduje s rozhodnutiami o vyplatení odmien, avšak nie so skutočne vyplatenými finančnými prostriedkami, ktoré boli vyplatené v iných sumách ako je uvedené v žalobe a zhrnul, že: „V roku 2005 boli ako už bolo uvedené vyplatené sumy vo výške 20.275.284 Sk pričom žalobca si žalobou uplatnil 7.000.000 Sk. V roku 2006 boli vyplatené sumy vo výške 27.069.253 Sk pričom žalobou si uplatnil sumu 22.000.000 Sk. V roku 2007 bolo vyplatených 35.985.193 Sk pričom žalobou si uplatnil sumu 43.000.000 Sk. V roku 2008 7.418.791,70 Sk pričom žalobou si uplatnil sumu vo výške 12.000.000 Sk.“ Vzhľadom k uvedenému, záver súdu prvej inštancie o nepreukázaní vzniku škody sa podľa dovolacieho súdu javí rozporuplne a bez dostatočného odôvodnenia. Pokiaľ z konania vyplynulo, že výška žalobou uplatnených nárokov korešponduje s rozhodnutiami o vyplatení odmien, pričom súd konštatoval, že k vyplateniu určitých súm došlo, nemožno potom logicky dospieť k záveru o zamietnutí žaloby v celom rozsahu, a to z dôvodu, že jednotlivé sumy uplatnené žalobou presne nekorešpondujú so skutočne zrealizovanými platbami podľa doloženého výpisu z účtu žalobcu. Tu celkom absentuje hodnotiaci úvaha súdu a súčasne vysporiadanie sa vo vzájomných súvislostiach aj so svedeckými výpoveďami a vyjadreniami žalovaného (viď napr. č.l. 179 a nasl. spisu), ktorý sa primárne bránil nie tým, že by priznané odmeny jemu a dotknutým zamestnancom žalobcu v rozhodnom období neboli vyplatené, ale tým, že vzhľadom na dosiahnuté výborné hospodárske výsledky, zisky žalobcu a podiel na jeho vytvorení, boli vyplatené odmeny čo do výšky primerané a čo do právneho základu k ich vyplateniu došlo platne, bez rozporu so zákonom, dobrými mravmi či bez rozporu s poctivým obchodným stykom. Týmto otázkam ako nadbytočným sa však už prvoinstančný súd, ako ani odvolací súd v napadnutom rozhodnutí, vôbec nevenoval.

27. Odvolací súd sa stotožnil s formalistickým, neúplným vyhodnotením vykonaného dokazovania zo strany súdu prvej inštancie a na takomto vyhodnutí založenom primárnom závere o nepreukázaní výšky peňažného nároku uplatneného žalobou, podľa vymedzenia súm v petite, oproti listinnému dôkazu - výpisu z bankového účtu žalobcu s vyplatenými sumami, aj keď presne nestotožnenými. Takýto postup a nedostatočne odôvodnené závery odobril odvolací súd vo svojom dovolaní napadnutom rozsudku, keď stroho a nepresvedčivo v ods. 30 odôvodnenia uzavrel, že „výška uplatnených nárokov žalobcom korešponduje s rozhodnutiami o vyplatení odmien, avšak nie so skutočne vyplatenými finančnými prostriedkami, ktoré reálne vyplatené boli. ... bolo žalobcovou povinnosťou preukázať vznik skutočnej škody a jej výšku“. V danom prípade arbitrárne a mätúco vyznieva aj konštatovanie dovolacieho súdu v ods. 31 odôvodnenia, podľa ktorého „(a)k by aj prvostupňový súd posúdil, že došlo k porušeniu povinnosti konateľa a odmeny boli priznané rozhodnutím riaditeľa spoločnosti v rozpore s § 125 ObZ a tieto by súd chcel priznať žalobcovi, nemohol by určiť z predložených dôkazov, v akej výške boli skutočne tieto odmeny žalovanému vyplatené“.

28. Odvolací súd taktiež bez riadneho odôvodnenia stotožnil výšku škody so vznikom škody. Najvyšší súd však už vo svojom skoršom rozhodnutí sp. zn. 5Obdo/10/2022 zo 14.06.2023 vysvetlil, že pokiaľ samotné zisťovanie výšky škody a výsledok jej ustálenia v procese dokazovania patrí k skutkovým otázkam („čo bolo“), tak to, či za jej náhradu, a to v celom žalobcom (poškodeným) uplatnenom rozsahu, zodpovedá žalovaný (škodca), patrí k právnym otázkam („čo má byť“). Dovolací súd dodáva, že z hľadiska procesného postupu pri zisťovaní skutkového stavu ako ani následného právneho posúdenia veci nemožno výšku škody a vznik škody pojmovo ani významovo stotožňovať, či zamieňať. Prednosť má otázka, či škoda žalujúcemu poškodenému vôbec vznikla (prípadne či za ňu zodpovedá žalovaná strana) a až následne súd zisťuje, aká je jej výška. Práve preto Civilný sporový poriadok umožňuje súdu najmä v dôkazne zložitejších prípadoch efektívne rozhodnúť medzitýmnym rozsudkom o základe nároku a o výške nároku rozhodnúť až v konečnom rozhodnutí vo veci samej. Tu sa však oba sudy nižších inštancií zamerali len na otázku výšky škody, ktorú bez ďalšieho stotožnili so vznikom škody, a to bez zákona zodpovedajúceho hodnotenia vykonaného dokazovania a riadneho odôvodnenia prijatých rozhodnutí.

29. V tejto súvislosti dovolací súd zdôrazňuje, že vo svojom skoršom rozhodnutí sp. zn. 5Obdo/7/2023 zo 14.09.2023, v inej veci o nároku proti bývalému konateľovi, uviedol, že náprava stavu úbytku majetku obchodnej spoločnosti, pokiaľ mal byť spôsobený jej (bývalými) štatutárnymi orgánmi, môže mať viacero právnych riešení, a to podľa okolností, za ktorých došlo k vzniku takého úbytku. Základným predpokladom úspešnosti následne zvolených právnych nástrojov sanácie stavu úbytku majetku obchodnej spoločnosti, medzi ktoré patrí súdna žaloba voči (bývalým) štatutárnym orgánom a ňou vyvolané civilné sporové konanie, je preukázanie skutkového stavu samotného úbytku majetku spoločnosti. Len v takom prípade sa možno ďalej právne zaoberať otázkou, na koho strane spočíva dôkazné bremeno preukázania zodpovednosti za záväzok (bývalého) štatutárneho orgánu (konateľa) voči spoločnosti, a to podľa toho, či tento záväzok vznikol z titulu bezdôvodného obohatenia na úkor spoločnosti alebo z titulu náhrady škody. Pri hľadaní odpovede na otázku správneho právneho posúdenia sporu, ktorého výsledkom má byť reparácia stavu úbytku majetku spoločnosti spôsobeného jej štatutárnymi orgánmi určitým excesom pri výkone ich pôsobnosti, teda existuje viacero hľadísk a riešenie bude vždy závisieť od konkrétnych okolností daného prípadu.

30. Podľa doktríny členovia štatutárnych orgánov kapitálových spoločností majú tzv. fiduciárne povinnosti. Ide o povinnosti, ktoré smerujú najmä voči obchodnej spoločnosti a jej spoločníkom, nepriamo však slúžia aj veriteľom obchodnej spoločnosti. Členovia štatutárneho orgánu ako správcovia cudzieho majetku majú povinnosti, ktorých porušenie vedie k ich zodpovednosti za škodu. Fiduciárne povinnosti člena štatutárneho orgánu zahŕňajú dva základné súbory povinností pri výkone funkcie: - povinnosť postupovať profesionálne a - povinnosť konať lojálne (vrátane zákazu konkurencie). Povinnosť profesionálneho výkonu funkcie zákon označuje pojmom odborná starostlivosť v spoločnosti s ručením obmedzeným (resp. náležitá starostlivosť v akciovej spoločnosti), avšak ju nedefinuje. Zákon len uvádza, že člen štatutárneho orgánu má konať informovane a v dobrej viere, že koná v záujme spoločnosti a všetkých jej spoločníkov (por. OVEČKOVÁ, O., CSACH, K., ŽITŇANSKÁ, L. Obchodné právo 2. Obchodné spoločnosti a družstvo. Bratislava: Wolters Kluwer SR s. r. o., 2020, s. 264, 265).

31. Základným súkromnoprávnym následkom porušenia povinnosti členom štatutárneho orgánu je jeho zodpovednosť za spôsobenú škodu. Obchodný zákonník upravuje zodpovednosť členov štatutárnych orgánov za škodu pre spoločnosť s ručením obmedzeným v kogentnom ustanovení § 135a ods. 2 OBZ, ide o zodpovednosť objektívnu. Na zodpovednosť člena štatutárneho orgánu za porušenie povinnosti vo vzťahu k spoločnosti sa použije subsidiárne právna úprava zodpovednosti za škodu podľa § 373 OBZ v spojení s § 757 OBZ. Vždy je ale nevyhnutné, aby člen orgánu porušil svoju povinnosť. Zodpovedá sa za porušenie povinnosti, nie za samotný škodlivý výsledok a ani za to, že sa určitý výsledok nedostavil, hoci člen orgánu konal v súlade so svojimi povinnosťami. Pokiaľ ide o zodpovednosť člena štatutárneho orgánu za škodu spôsobenú obchodnej spoločnosti, ide o zodpovednosť objektívnu, nie však absolútnu. Výplýva to z toho, že sa pripúšťajú rôzne možnosti, ako môže člen štatutárneho orgánu uplatnený nárok na náhradu škody vylúčiť alebo obmedziť (napr. môže tvrdiť a preukazovať, že nie sú naplnené predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu a teda, že v tomto ohľade žalobca neuniesol dôkazné

bremeno). Od takejto obrany je potrebné odlišiť liberačné dôvody, ktoré prichádzajú do úvahy až vtedy, ak by žalobca uniesol dôkazné bremeno vo vzťahu k predpokladom uplatneného nároku. (por. OVEČKOVÁ, O., CSACH, K., ŽITŇANSKÁ, L. Obchodné právo 2. Obchodné spoločnosti a družstvo. Bratislava: Wolters Kluwer SR s. r. o., 2020, s. 273 - 282).

32. Konštrukcia zodpovednosti konateľa za škodu uvedená v Obchodnom zákonníku je upravená tak, že v § 135a ods. 2, 3 4, 5 sa nachádza osobitná úprava zodpovednosti za škodu konateľa a len v prípade, ak toto ustanovenie nemá osobitnú úpravu, použijú sa na zodpovednostný vzťah konateľa voči spoločnosti všeobecné ustanovenia OBZ o náhrade škody podľa § 373 a nasl. Na vznik zodpovednosti konateľa za škodu vyžaduje všeobecná úprava v § 373 a nasl. splnenie troch základných predpokladov - 1. vznik škody, 2. porušenie povinnosti, 3. príčinná súvislosť medzi porušením povinnosti a vznikom škody. Tieto predpoklady musia byť splnené kumulatívne, pretože nesplnenie čo i len jedného zákonného predpokladu má za následok, že nedochádza ku vzniku zodpovednosti za škodu. Obchodný zákonník len demonštratívne uvádza tie povinnosti, pri porušení ktorých vzniká zodpovednosť konateľov za škodu. Ich zodpovednosť môže vzniknúť aj pri porušení iných povinností ako tých, ktoré sú príkladom uvedené v § 135a ods. 2 OBZ. V § 135a ods. 3 Obchodný zákonník zaviedol osobitné predpoklady a dôvody, pri preukázaní ktorých konatelia nezodpovedajú za škodu, resp. sa zbavia svojej zodpovednosti za škodu spôsobenú spoločnosti (tzv. liberačné dôvody). Konštrukcia zodpovednosti konateľa za škodu vychádzajúca zo znenia odseku 3 je založená na prezumpcii porušenia povinnosti konateľa konať s odbornou starostlivosťou a v dobrej viere, že koná v záujme spoločnosti. Spoločnosť uplatňujúca nárok na náhradu škody voči konateľovi bude preukazovať vznik škody spôsobenej porušením povinnosti konateľa, príčinnú súvislosť medzi vznikom škody a porušením povinnosti konateľa, pričom porušenie povinnosti konateľa konať s odbornou starostlivosťou a v súlade so záujmami spoločnosti je zákonom predpokladané a dôkaz opaku je na konateľovi, ktorý musí preukázať, že konal s odbornou starostlivosťou a v dobrej viere, že konal v súlade so záujmami spoločnosti. (por. Patakyová, M., a kol. Obchodný zákonník. Komentár. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2022, s. 675 - 676).

33. V posudzovanom prípade tým, že v rozhodnutiach súdov oboch nižších inštancií, ktoré čo do ich odôvodnení tvoria organický celok, absentuje dostatočné vysporiadanie sa s celým vykonaným dokazovaním jednotlivo, no najmä vo vzájomných súvislostiach a vo väzbe na všetko, čo v konaní vyšlo najavo (§ 191 ods. 1 CSP), došlo k procesnej vade konania takej intenzity, ktorá založila zmätočnosťnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP. Samotný opis vykonaných dôkazov, obsah výpovedí vypočutých osôb, či obsah listín, avšak bez hodnotenia súdom ich významu pre rozhodnutie je nepostačujúce. Už súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku opísal vykonané dôkazy, avšak bez ich náležitého hodnotenia v zmysle § 191 ods. 1 CSP, pričom túto vadu odvolací súd bez ďalšieho akceptoval a napadnutým rozhodnutím neodstránil, hoci v danom prípade ide o vadu dosahujúcu mieru porušenia práva strany na spravodlivý civilný súdny proces, garantovaného ústavou SR (čl. 46 ods. 1, 4 ústavy). Uvedené bez ďalšieho zakladá tak prípustnosť ako aj dôvodnosť tejto časti dovolania a dôvod pre zrušenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako aj rozsudku súdu prvej inštancie (§ 449 ods. 1, 2 CSP).

34. Podľa dovolacieho súdu sa sudy nižších inštancií dostatočne nevyjadrili ani k podstatnému tvrdeniu žalobcu o neplatnom udelení všeobecného splnomocnenia zo strany žalovaného svojmu otcovi, v tom čase ako „riadiťovi obchodnej spoločnosti“, ktorý na základe tohto dokumentu priznával finančné odmeny aj žalovanému. Podľa dovolateľa sa uvedeným konaním žalovaný dopustil porušenia, resp. obchádzania ust. § 125 ods. 1 písm. f) ObZ, v zmysle ktorého odmeňovanie konateľov patrí do výlučnej právomoci valného zhromaždenia. V zásade platí, že aj keď samotné všeobecné plnomocenstvo ešte nie je protiprávne, môže byť sankcionované neplatnosťou, ak je daný určitý zákonom predpokladaný dôvod neplatnosti (nález ústavného súdu z 26. novembra 2019, sp. zn. I. ÚS 191/2019). Dovolací súd vo všeobecnosti ďalej uvádza, že v zmysle kogentnej zákonnej úpravy obsiahnutej v § 125 ods. 1 písm. f) ObZ, valné zhromaždenie má právo určiť výšku odmeny, čas a spôsob vyplácania odmien pre konateľov. Konateľom patrí pôsobnosť v ostatných veciach, ktoré zo zákona nepatria do pôsobnosti valného zhromaždenia, prípadne dozornej rady spoločnosti. Nie je vylúčené, že za spoločnosť môžu konať aj iné osoby, a to na základe zastúpenia zmluvného, resp. zákonného. Ako už bolo povedané, sudy

nižších inšancií sa však ani problematikou namietanej platnosti právnych úkonov uskutočnených na základe splnomocnenia nezaoberali.

35. Pritom ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súdy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. *Garcia Ruiz v. Španielsko*, *Vétrenko v. Moldavsko*, *Kraska v. Švajčiarsko*). Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t.j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

36. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav. Pokiaľ rozhodnutie odvolacieho súdu v podstatných bodoch nespĺňa požiadavky vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, zodpovedá táto okolnosť dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Včlenením formulácie o práve na spravodlivý proces do textu zákona sa požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia neliberalizovali, ale naopak, sprísnilo (obdobne sp. zn. II. ÚS 120/2020).

37. Dovolací súd tu len na okraj poznamenáva, že odvolací súd v ods. 24 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia uvádza viaceré chybné dátumy - k podaniu žalobcu z 21.05.2018 uvádza tiež dátum 21.05.2019, tiež k platbám uskutočneným žalobcom dňa 13.01.2005 uvádza na inom mieste dátum 13.01.2015.

38. Keďže odvolací súd a predtým ani súd prvej inšancie náležitým spôsobom svoje rozhodnutie neodôvodnili tak, aby dalo odpoveď na všetky podstatné otázky súvisiace s predmetom rozhodovaného sporu, je potrebné ho z uvedených dôvodov považovať v okolnostiach rozhodovaného sporu za nepreskúmateľné v takej miere, že došlo k porušeniu práva žalobcu ako strany sporu na spravodlivý proces a konanie tak bolo zaťažené vadou zmätočnosti uvedenou v ustanovení § 420 písm. f) CSP. Preto bolo dovolanie žalobcu aj z tohto dôvodu nielen prípustné, ale aj dôvodné.

39. Jediným možným prostriedkom nápravy porušenia uvedených práv žalobcu odvolacím súdom ako aj súdom prvej inšancie je tak zrušenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu aj rozhodnutia súdu prvej inšancie a vrátenie veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, ktoré už bude zodpovedať požiadavkám spravodlivého súdneho procesu a bude obsahovať odpovede na všetky pre rozhodovaný

spor podstatné (skutkové a právne) otázky.

40. Podľa ust. § 449 ods. 1 a 2 CSP, ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší. Dovolací súd zruší aj rozhodnutie súdu prvej inštancie, len ak nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu.

41. Podľa § 450 CSP, ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí.

42. Dovolací súd v napadnutej časti zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj rozhodnutie súdu prvej inštancie, keďže nápravu zistenej zmätočnostnej vady, dopadajúcej aj na konanie súdu prvej inštancie, nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu (§ 449 ods. 1 a 2 CSP) a vrátil vec v rozsahu zrušenia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

43. Úlohou súdu prvej inštancie, ktorému dovolací súd vrátil vec na ďalšie konanie, bude opätovne vec prejednať so zameraním sa primárne na riadne vyhodnotenie vykonaného dokazovania v súlade s § 191 ods. 1 CSP a podľa jeho výsledkov na následné podradenie zisteného skutkového stavu pod príslušnú právnu úpravu, za dodržania zásady iura novit curia (viď napr. uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/196/2009 z 22.09.2010).

44. Dovolací súd len pre úplnosť uvádza, že v tej časti, v ktorej dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania z dôvodov v zmysle § 420 písm. f) CSP v súvislosti s vyhlásením napadnutého rozsudku odvolacím súdom, prípustnosť dovolania nezistil. Námietky dovolateľa v tomto smere zostali len v rovine jeho nepreukázaných tvrdení a domnienok. Z obsahu spisu (č.l. 1408 a nasl.) vyplýva, že podľa žurnalizovaného Oznámenia o verejnom vyhlásení rozsudku Krajský súd v Bratislave dňa 08.11.2023 verejne oznámil, že dňa 21.11.2023 o 9,30 hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 33/prízemie, bude v súlade s ust. § 219 ods. 3 CSP vyhlásený rozsudok v odvolacej veci sp. zn. 2Cob/214/2020. Na oznámení je záznam o vyvesení oznámenia na úradnej tabuli krajského súdu dňa 08.11.2023 a o jeho zvesení dňa 21.11.2023, uvedené rovnako vyplýva aj z úradného záznamu krajského súdu na č.l. 1409 spisu. O uskutočnení verejného vyhlásenia napadnutého rozsudku v neprítomnosti sporových strán svedčí aj obsah zápisnice o verejnom vyhlásení rozsudku sp. zn. 2Cob/214/2020 z 21.11.2023. Z ustanovenia § 219 ods. 3 CSP, ktorý sa prostredníctvom § 378 ods. 1 CSP primerane aplikuje aj v prípade odvolacieho konania, vyplýva právo strany na oznámenie miesta a času verejného vyhlásenia aj elektronickými prostriedkami len v prípade, že o to strana požiada, čo sa v danom prípade zo strany žalobcu resp. jeho právneho zástupcu nestalo. Samotné komunikovanie strany so súdom elektronickými prostriedkami v priebehu konania v tomto smere nie je postačujúce, preto dovolací súd žiadnu zákonnú povinnosť resp. právo žalobcu ako sporovej strany v súvislosti s verejným vyhlásením napadnutého rozsudku neporušil. Obdobný záver dovolací súd prijal aj vo vzťahu k námietke dovolateľa o „významných zásahoch“ do zápisnice o verejnom vyhlásení rozsudku, ktorý sa zjavne týkal korekcie zápisnice vo vzťahu k výroku o zamietnutí návrhu žalobcu doručeného dňa 01.02.2021 na prerušenie konania. Tento II. výrok dovolateľ nenapadol, preto v konečnom dôsledku nemohol mať vytýkaný procesný postup odvolacieho súdu (oprava zápisnice) žiadny vplyv na práva žalobcu v miere vyžadovanej úpravou v zmysle § 420 písm. f) CSP.

45. K námietke o porušení povinnosti oboch súdov nižších inštancií vychádzať z procesnej situácie nesporných tvrdení strán, resp. žalovaným účinne nepopretých tvrdení žalobcu o existencii žalovaného peňažného nároku, v zmysle § 151 ods. 1 a 2 CSP, dáva dovolací súd do pozornosti názor ústavného súdu vyjadrený (v inej veci) v jeho rozhodnutí č. k. I. ÚS 188/2024 - 10 z 28.03.2023, podľa ktorého „...keďže konanie bolo na okresnom súde začaté v roku 2013, teda za účinnosti predchádzajúcej právnej úpravy, čo znamená, že podľa § 470 ods. 2 druhej vety CSP nemožno na konanie uplatňovať ustanovenia Civilného sporového poriadku o popretí skutkových tvrdení protistrany, ak by boli v neprospech strany“. Uvedené je primerane aplikovateľné aj v danom prípade, keďže konanie na súde prvej inštancie začalo 15.07.2009 a Civilný sporový poriadok s úpravou o prostriedkoch procesného

úroku, prostriedkoch procesnej obrany a koncentracii konania nadobudol účinnosť 01.07.2016.

46. Námietky týkajúce sa nesprávneho rozloženia dôkazného bremena, resp. na ktorej sporovej strane spočíva dôkazné bremeno o tej ktorej okolnosti a otázke relevantnej pre rozhodnutie, je otázkou právnou, pričom právne posúdenie samotné, aj keby bolo nesprávne, vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá (R 24/2017).

K prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP

47. Dovolateľ prípustnosť svojho dovolania vyvodzoval aj z ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP, rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (§ 432 CSP). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v takom prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie. Dovolateľ v podanom dovolaní takúto právnu otázku sám priamo neformuloval.

48. V konečnom dôsledku vzhľadom na zrušenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu v napadnutom rozsahu a aj rozhodnutia súdu prvej inštancie a konštatovanie prípustnosti a dôvodnosti dovolania v časti podľa § 420 písm. f) CSP, sa dovolací súd už ďalej nezaoberal prípustnosťou dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP, nakoľko preskúmanie právneho posúdenia veci dovolacím súdom v danom prípade nie je možné práve z dôvodu nedostatočného, neúplného a tým aj nepreskúmateľného odôvodnenia rozhodnutí súdov nižších inštancií, a to aj v časti týkajúcej sa právneho posúdenia veci.

49. O trovách pôvodného konania a dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 453 ods. 3 CSP).

50. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.